

BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK ČESKÝCH ZEMÍ

Boh–Bož

BSCZ

HISTORICKÝ ÚSTAV AV ČR

BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK ČESKÝCH ZEMÍ

Boh–Bož

BSCZ

HISTORICKÝ ÚSTAV AV ČR

Nad projektem převzal záštitu prezident České republiky prof. Václav Klaus.

Kniha vznikla s laskavým přispěním společnosti Zentiva, a. s.

ZENTIVA

Redakce:

Jana Brabencová

Marie Makariusová

Jiří Martínek

Gustav Novotný

Marcella Rossová

Roman Vondra

Pavla Vošahlíková – vedoucí projektu

© PhDr. Pavla Vošahlíková, DrSc., za autorský kolektiv Biografického slovníku českých zemí

Historického ústavu AV ČR, 2007

© Libri, 2007

ISBN 978-80-7277-239-1

ISBN 80-7277-214-7 (soubor)

ISBN 80-7277-215-5 (1. sv.)

ISBN 80-7277-252-X (2. sv.)

ISBN 80-7277-287-2 (3. sv.)

ISBN 80-7277-299-6 (4. sv.)

ISBN 80-7277-309-7 (5. sv.)

OBSAH

Struktura slovníkového hesla	VII
Seznam zkratek	VIII
Seznam autorů hesel	XV
Redakční rada	XVII
Biografický slovník českých zemí: Boh–Bož	1

STRUKTURA SLOVNÍKOVÉHO HESLA (BIOGRAMU)

1. *Záhlaví.* Obsahuje příjmení a jméno (křestní), má-li osobnost více jmen, uvádějí se nezkráceně všechna a v závorce další možné varianty. Dále záhlaví obsahuje datum (den, měsíc, rok) a místo narození a úmrtí. Nejsou-li tato data v úplnosti známa, registrují se pouze údaje zjištěné a ověřené. Následuje výstižná a obecně srozumitelná definice profese nebo veřejného působení osobnosti.

2. *Životopisná a hodnotící část.* Tvoří hlavní část biografického hesla. Obsahuje stručný životopis se základními chronologicky řazenými daty o vzdělání, profesní a veřejné činnosti, o místech působení, dosažených titulech, hodnostech, významnějších cenách a vyznamenáních aj., s výstižnou charakteristikou a zhodnocením této činnosti v historických, společensko-politických a kulturních souvislostech. Životopisná a hodnotící část jsou účelově propojeny. Užívá se úsporného slovníkového slohu a zpravidla minulého času.

3. *Bibliografická část.* Pod zkratkou „**D:**“ je uveden výběrově seznam vlastních prací, u uměleckých osobností hlavní výtvarná a architektonická díla, výstavy, hudební opusy, režijní práce, role apod. v chronologickém řazení. Pod zkratkou „**L:**“ je výběrově zařazena základní literatura o osobnosti s případnými odkazy na jiná lexikální díla nebo na jiné prameny použité ke zpracování hesla. Místo vydání díla se uvádí v souladu s lexikografickými zvyklostmi zpravidla u zahraničních publikací. Pod zkratkou „**P:**“ se nacházejí základní informace o uložení písemné pozůstalosti (pokud je zásadního významu) a o dalších památkách a pramenech vztahujících se k osobnosti.

SEZNAM ZKRATEK

ZKRATKY INSTITUCÍ

AMU	Akademie múzických umění
AMZV	Archiv ministerstva zahraničních věcí
ANM	Archiv Národního muzea
AV ČR	Akademie věd České republiky
AVU	Akademie výtvarných umění
BBC	British Broadcasting Corporation
ČAVU	Česká akademie věd a umění
ČAZ	Československá (Česká) akademie zemědělská
ČČK	Československý (Český) červený kříž
ČF	Česká filharmonie
ČKD	Českomoravská Kolben-Daněk
ČNB	Česká národní banka
ČNR	Česká národní rada
ČOS	Československá (Česká) obec sokolská
ČR	Česká republika
ČSAV	Československá akademie věd
ČSAZ	Československá akademie zemědělská
ČSL	Československá strana lidová
ČSNS	Československá strana národně socialistická
ČSR	Československá republika, Československo
ČSS	Československá strana socialistická
ČSSD	Československá (Česká) strana sociálně demokratická
ČSSR	Československá socialistická republika
ČSTV	Československý svaz tělesné výchovy
ČTK	Československá (Česká) tisková kancelář
ČVŠT	Česká vysoká škola technická
ČVTS	Československá vědecko-technická společnost
ČVUT	České vysoké učení technické
DAMU	Divadelní fakulta Akademie múzických umění
DTJ	Dělnická tělocvičná jednota
FAMU	Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění
FDTJ	Federace dělnických tělocvičných jednot
Gestapo	Geheime Staatspolizei (Tajná státní policie)
GHMP	Galerie hlavního města Prahy
HAMU	Hudební fakulta Akademie múzických umění
IBBY	International Board of Books for Young People
JAMU	Janáčkova akademie múzických umění
KČSN	Královská česká společnost nauk
KSČ	Komunistická strana Československa
LA NM	Literární archiv Národního muzea
LA PNP	Literární archiv Památníku národního písemnictví
ME	mistrovství Evropy
MG	Moravská galerie

MHMP	Muzeum hlavního města Prahy
MNO	ministerstvo národní obrany
MS	mistrovství světa
MU	Masarykova univerzita
MV	ministerstvo vnitra
MZA	Moravský zemský archiv
MZLU	Mendelova zemědělská a lesnická univerzita Brno
MZM	Moravské zemské muzeum
MZV	ministerstvo zahraničních věcí
NA	Národní archiv (do roku 2004 SÚA)
ND	Národní divadlo
NDR	Německá demokratická republika
NF	Národní fronta
NK	Národní knihovna
NG	Národní galerie
NM	Národní muzeum
NOÚZ	Národní odborová ústředna zaměstnanecká
NS	Národní shromáždění
NSDAP	Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei (Německá nacionálně socialistická dělnická strana)
NTM	Národní technické muzeum
NV	národní výbor
OH	olympijské hry
ON	Obrana národa
OŽK	Obchodní a živnostenská komora
p. a.	podnikový archiv
PÚ	Politické ústředí
PVVZ	Petiční výbor Věrní zůstaneme
RAF	Royal Air Force
ROH	Revoluční odborové hnutí
SA	Sturmabteilung (Úderný oddíl)
SAV	Slovenská akademie věd
SČSP	Svaz československo-sovětského přátelství
SČUG	Sdružení českých umělců a grafiků. Galerie Hollar
SD	Sicherheitsdienst (Bezpečnostní služba)
SdP	Sudetendeutsche Partei (Sudetoněmecká strana)
SIA	Spolek československých inženýrů a architektů
SNB	Sbor národní bezpečnosti
SNR	Slovenská národní rada
SOA	státní oblastní archiv
SOKA	státní okresní archiv
SPB	Svaz protifašistických bojovníků
SR	Slovenská republika
SRN	Spolková republika Německo
SS	Schutzstaffel (Ochranný oddíl)
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
SÚA	Státní ústřední archiv (od roku 2005 NA)
SVU	Svaz výtvarných umělců
UB	Umělecká beseda
ÚČL	Ústav pro českou literaturu AV ČR
UK	Univerzita Karlova
UMPRUM	Uměleckoprůmyslová škola
ÚNV	Ústřední národní výbor

UPM	Uměleckoprůmyslové muzeum
USA	Spojené státy americké
ÚV	ústřední výbor
ÚVOD	Ústřední vedení odboje domácího
ÚVTI	Ústředí vědeckotechnických informací
ÚVTIZ	Ústředí vědeckotechnických informací pro zemědělství
VHA	Vojenský historický archiv
VHM	Vojenské historické muzeum
VHS	Vlastenecko-hospodářská společnost
VŠE	Vysoká škola ekonomická
VŠCHT	Vysoká škola chemicko-technologická
VŠT	Vysoká škola technická
VŠUP	Vysoká škola uměleckoprůmyslová
VŠZ	Vysoká škola zemědělská
VTS	Vědecko-technická společnost
VÚA	Vojenský ústřední archiv
VUT	Vysoké učení technické
YMCA	Young Men's Christian Association
YWCA	Young Women's Christian Association
ZM	Zemědělské muzeum
ZNV	Zemský národní výbor

SEZNAM ZKRATEK K POUŽITÉ LITERATUŘE

- AČA** – Almanach České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, sv. 1–50, Praha 1891–1940.
- AČL** – Michal Navrátil, Almanach českých lékařů, Praha 1913.
- AČP** – Michal Navrátil, Almanach českých právníků, Praha 1930.
- ADB** – Allgemeine Deutsche Biographie, d. 1–56, Leipzig 1875–1912.
- Adler** – Adler. Zeitschrift für Genealogie und Heraldik (1881–83 Monatsblatt des Heraldisch-Genealogischen Vereines „Adler“; 1883–1925 Monatsblatt der [k. k.] Heraldischen Gesellschaft „Adler“; 1926–38 Monatsblatt der Heraldisch-Genealogischen Gesellschaft „Adler“; 1939–44 Adler. Monatsblatt der Vereine für Sippenforschung in der Ostmark), Wien 1881–.
- Album representantů** – Album representantů všech oborů veřejného života československého, ed. F. Sekanina, Praha 1927.
- AMM** – Acta Musei Moraviae, viz ČMZM.
- AR** – Archeologické rozhledy, Praha 1949–.
- Architekti** – Pavel Vlček a kol., Encyklopedie architektů, stavitelů, zedníků a kameníků v Čechách, Praha 2004.
- AUC** – Acta Universitatis Carolinae, Praha 1960–.
- Balling 1** – Mads Ole Balling, Von Reval bis Bukarest. Statistisch-Biographisches Handbuch der Parlamentarier der deutschen Minderheiten in Ostmittel- und Südosteuropa 1919–1945, d. 1–2, Kopenhagen 1991.
- Bartoš: PD činohra** – Jan Bartoš, Prozatímní divadlo a jeho činohra, Praha 1937.
- Bartoš: PD opera** – Josef Bartoš, Prozatímní divadlo a jeho opera, Praha 1938.
- BHDE** – Biographisches Handbuch der deutschen Emigration, d. 1–3, München 1999.
- BHJb** – Berg- und Hüttenmännisches Jahrbuch der k. k. Montan-Lehranstalt zu Leoben und Příbram, Wien 1851–1937.
- Bílková** – Pavla Bílková, Biografický slovník techniků, manažerů a hospodářských pracovníků, kteří se zasloužili o rozvoj ostravsko-karvinského revíru před rokem 1918, in: Studie o Těšínsku 7, 8, Okresní vlastivědné muzeum Český Těšín 1979–1980.
- Birk** – Alfred Birk, Die Deutsche Technische Hochschule in Prag 1806–1931, Prag 1931.
- BJB** – Rudolf M. Wlaschek, Biographia Judaica Bohemiae, Dortmund 1995.
- BL** – Biographisches Lexikon zur Geschichte der Böhmisches Länder, d. 1–3 (A–S), München, Wien 1979–.
- BLDMF** – Ludmila Hlaváčková, Petr Svobodný, Biographisches Lexikon der deutschen Medizinischen Fakultät in Prag 1883–1945, Praha 1998.

- BLS** – Biografický lexikón Slovenska, d. 1–2 (A–F), Martin 2002–.
- Bohemia** – Bohemia. Jahrbuch des Collegium Carolinum, od 1980 jako Zeitschrift für Geschichte und Kultur der Böhmi-schen Länder, München 1960–.
- BOS** – Český slovník bohovědný, ed. Josef Tumpach a Antonín Podlaha, d. 1–5 (A–Itálie), Praha 1912–1930.
- Brockhaus** – Der Grosse Brockhaus. Handbuch des Wissens, sv. 1–20, Leipzig 1928–1935 (15. vyd.).
- Brockhaus D** – Dodatky, d. 21, Leipzig 1936 (15. vyd.).
- BSPLF** – Biografický slovník pražské lékařské fakulty 1348–1939, d. 1–2, Praha 1988–1993.
- Catalogus cleri** – Catalogus venerabilis cleri saecularis et regularis archidioeceseos Pragensis pro anno Domini 1741–.
- César – Černý** – Jaroslav César, Bohumil Černý, Politika německých buržoazních stran v Československu v letech 1918–1938, d. 1–2, Praha 1962.
- Cyril** – Cyril, český hudební časopis, Praha 1874–1948.
- Czeike** – Felix Czeike, Historisches Lexikon Wien in 5 Bänden, Wien 1992–1997.
- Czikan** – J. J. H. Czikan, F. Gräffer, Oesterreichische National-Encyklopedie, oder alphabetische Darlegung der Wissenswür-digsten Eigenthümlichkeiten des österreichischen Kaiserthumes, d. 1–6, 1835–1837.
- Čáňová** – Eliška Čáňová, Slovník představitelů katolické církevní správy v Čechách v letech 1848–1918, Praha 1995.
- Čas. mineral. geol.** – Časopis pro mineralogii a geologii, Praha 1956–1992.
- ČAVU** – Alena Šlechtová, Josef Levora, Členové České akademie věd a umění 1890–1952, 2. vyd., Praha 2004.
- ČBS** – Československý biografický slovník, Praha 1992.
- ČČH** – Český časopis historický (1950–1989 jako Československý časopis historický), Praha 1895–.
- ČL** – Český lid, Praha 1891–.
- ČLČ** – Časopis lékařů českých, Praha 1862–.
- ČMM** – Časopis Matice moravské, Brno 1869–.
- ČMZM** – Časopis Moravského zemského musea (Acta Musei Moraviae), Brno 1901–.
- ČNM** – Časopis Národního muzea (1827–1830 jako Časopis Společnosti Vlastenského museum v Čechách; 1831–1854 jako Časopis Českého museum; 1855–1922 jako Časopis Musea Království českého; 1923– jako Časopis Národního muzea), Praha 1827–.
- Čornejová – Fechtnerová** – Ivana Čornejová, Anna Fechtnerová, Životopisný slovník Pražské univerzity. Filozofická a Teo-logická fakulta 1654–1773, Praha 1986.
- ČS** – Čeští spisovatelé 19. a počátku 20. století, 2. vyd., Praha 1982.
- ČsB** – Československo – Biografie, d. 1–3, 1936–1941.
- Čs. neurol.** – Československá neurologie a neurochirurgie, Praha 1904–.
- ČSPSČ** – Časopis společnosti přátel starožitností českých, Praha 1893–1963.
- ČVUT** – František Jílek, Václav Lomič, Dějiny Českého vysokého učení technického, d. 1, sv. 1–2, Praha 1973, 1978.
- DA** – Deutsche Arbeit. Monatsschrift für das geistige Leben der Deutschen in Böhmen, sv. 1–18, Praha 1901–1918.
- DaS (ĐaS)** – Dějiny a současnost, Praha 1959–1969; 1990–.
- Dalibor** – Dalibor, český hudební časopis, Praha 1879–1913; 1919–1927.
- DBE** – Deutsche Biographische Enzyklopädie, d. 1–10, München 1995–1999.
- DČD** – Dějiny českého divadla, d. 1–4, Praha 1968–1983.
- DČVU** – Dějiny českého výtvarného umění, d. 1–5, Praha 1984–2005.
- DČŽ** – Milena Beránková, Fraňo Ruttkay, Dějiny československé žurnalistiky, d. 1–2, Praha 1981–1984.
- Dlabáč** – Gottfried Johann Dlabáč, Allgemeines historisches Künstler-Lexikon für Böhmen und zum Theil auch für Mähren und Schlesien, d. 1–3, Prag 1815.
- DLČ** – Jan Jakubec, Dějiny literatury české, d. 1–2, Praha 1929, 1934.
- DUK** – Dějiny Univerzity Karlovy, d. 1–4, Praha 1995–1999.
- DVT** – Dějiny věd a techniky, Praha 1968–.
- EBL** – Josef Weinmann, Egerländer Biographisches Lexikon, d. 1–2, Bayreuth 1985–1987.
- EČVU** – Emanuel Poche, Encyklopedie českého výtvarného umění, Praha 1975.
- EJ** – Antonín Matzner, Ivan Poledňák, Igor Wasserberger, Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby. Část jmenná: Československá scéna, Praha 1990.
- ESL** – Encyklopédia Slovenska, d. 1–6, Bratislava 1977–1982.
- ETK 1** – Encyklopedie tělesné kultury, d. 1–2, Praha 1963–1964.
- ETK 2** – Encyklopedie tělesné kultury, d. 1–2, Praha 1988.

- Ficek** – Viktor Ficek, Biografický slovník širšího Ostravska, seš. 1–5, Opava 1972–1983.
- FP** – Šárka Bartošková, Luboš Bartošek, Filmové profily. Českoslovenští scenáristé, režiséři, kameramani, hudební skladatelé a architekti hraných filmů, Praha 1986.
- FPH** – Šárka Bartošková, Luboš Bartošek, Filmové profily 2. Českoslovenští filmoví herci, d. 1–2, Praha 1990.
- FRB** – Fontes rerum Bohemicarum. Prameny dějin českých, ed. Josef Emler, Praha 1873–.
- Giebisch-Gugitz** – Hans Giebisch, Gustav Gugitz, Bio-bibliographisches Literaturlexikon Österreichs von den Anfängen bis zur Gegenwart, Wien 1964.
- GIÖ** – Grossindustrie Österreichs, d. 1–6, Wien 1898.
- Grove** – The New Grove Dictionary of Music and Musicians, d. 1–20, London 1980.
- Grove Opera** – The New Grove Dictionary of Opera, d. 1–4, London 1992, 1994.
- Heller** – Hermann Heller, Mährens Männer der Gegenwart. Biographisches Lexikon, d. 1–4, Brünn 1885–1892 (1. d., 2. rozš. vyd. 1912).
- Hudební věda** – sborník hudebních vědeckých prací Kabinetu pro soudobou hudbu, 1961–1963, od 1964 jako časopis.
- HS** – Československý hudební slovník osob a institucí, d. 1–2, Praha 1963, 1965.
- HSN** – František Sitenský, Hospodářský slovník naučný, d. 1–4, Praha 1905–1924.
- ISN** – Nový velký ilustrovaný slovník naučný, d. 1–17 + 3 dodatky, Praha 1932–1934.
- Jaksch** – Friedrich Jaksch, Lexikon sudetendeutscher Schriftsteller und ihrer Werke für die Jahre 1900–1929, Reichenberg 1929.
- Jireček** – Josef Jireček, Rukověť k dějinám literatury české do konce XVIII. věku, d. 1–2, Praha 1875–1876.
- JSH** – Jihočeský sborník historický, České Budějovice 1928–.
- Kalckbrenner** – Erich Kalckbrenner, Personalbibliographien der Professoren und Dozenten der Philosophischen Fakultät der Karl-Ferdinands-Universität in Prag im Zeitraum von 1654–1720 mit biographischen Angaben und mit zusammenfassendem Überblick, Med. Diss., Erlangen – Nürnberg 1972.
- Kejzlar** – Josef Kejzlar a kol., Dějiny textilní výroby v České Skalici. Sborník studií, Dvůr Králové nad Labem – Ústí nad Orlicí 1987.
- Knapík** – Jiří Knapík, Kdo byl kdo v naší kulturní politice 1948–1953, Praha 2002.
- Knauer** – Oswald Knauer, Das österreichische Parlament von 1848–1966, Wien 1969.
- Knihopis** – Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce 18. století, 1925–1946, ed. Zdeněk Tobolka, Praha 1950–1967, Dodatky, ed. František Horák, 1994–.
- Kolář Elity** – Politická elita meziválečného Československa 1918–1938. Kdo byl kdo, ed. František Kolář a kol., Praha 1998.
- Koleška** – Zdeněk Koleška, Seznam biografii československých entomologů, in: Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV, seš. 15–28, Praha 1979–1991. Dodatky in: Klapalekiana, seš. 29 a 34, Praha 1993 a 1998.
- Koerting** – W. Koerting, Die Deutsche Universität in Prag. Die letzten hundert Jahre ihrer Medizinischen Fakultät, Bonn 1968.
- Kosch** – Wilhelm Kosch, Deutsches Theater-Lexikon, d. 1–5, Klagenfurt – Wien 1953–.
- Kosch Lit** – Deutsches Literatur-Lexikon. Biographisches und bibliographisches Handbuch. Begründet von Wilhelm Kosch, 22 d. + 6 d. dodatků, Bern – München 1968–.
- Kosch Staatshandbuch** – Wilhelm Kosch, Biographisches Staatshandbuch. Lexikon der Politik, Presse und Publizistik, d. 1–2, Bern 1963.
- KRL** – K. J. Kutsch, Leo Riemens, Großes Sängerlexikon, d. 1–5, 3. vyd., München 1997.
- KSN** – Komenského slovník naučný, d. 1–10, Praha 1937–1938.
- Kudělka – Šimeček** – Milan Kudělka, Zdeněk Šimeček a kol., Československé práce o jazyce, dějinách a kultuře slovanských národů od roku 1760. Bio-bibliografický slovník, Praha 1972.
- Kunc** – Jaroslav Kunc, Slovník soudobých českých spisovatelů. Krásné písemnictví v letech 1918–1945, d. 1–2, Praha 1945.
- Kutnar** – František Kutnar, Jaroslav Marek, Přehledné dějiny českého a slovenského dějepísectví, 2. vyd., Praha 1997.
- LČL** – Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce, d. 1; 2, sv. 1–2; 3, sv. 1–2. (A–Ř), Praha 1985–.
- LDM** – Lexikon zur deutschen Musikkultur Böhmen, Mähren, Sudetenschlesien, d. 1–2, München 2000.
- Lišková** – Marie Lišková, Slovník představitelů zemské samosprávy v Čechách v letech 1861–1913, Praha 1994.
- Maasburg** – Geschichte der obersten Justizstelle in Wien (1749–1848), ed. Michael Friedrich Maasburg, Prag 1879.
- MČE** – Malá československá encyklopedie, d. 1–6, Praha 1984–1987.
- MGG** – Die Musik in Geschichte und Gegenwart. Allgemeine Enzyklopädie der Musik, ed. L. Finscher, Fr. Blume, d. 1–8, Kassel 1994– (Personenteil 1999–), 2. vyd.

- MSB** – Ladislav Skala, Malý slovník biografí, d. 1–6, Praha 1988–1991.
- MSA** – Mitteilungen des Sudetendeutschen Archivs, seš. 1–125, München 1971–1996.
- MSN** – Masarykův slovník naučný, d. 1–7, Praha 1925–1933.
- MVGDB** – Mitteilungen des Vereins für Geschichte der Deutschen in Böhmen, seš. 1–82, Prag 1862–1944.
- Myška** – Milan Myška a kol., Historická encyklopedie podnikatelů Čech, Moravy a Slezska, Ostrava 2003.
- Národní album** – Národní album. Sbírka podobizen a životopisů českých lidí prací a snahami vynikajících i zasloužilých, Praha b. d. [1899].
- NBS** – Nowy biografiski słownik k stawiznam a kulturje Serbow, Budyšin 1984.
- ND a jeho předchůdci** – Národní divadlo a jeho předchůdci. Slovník umělců a divadel Vlastenského, Stavovského, Prozatímního a Národního, Praha 1988.
- NDB** – Neue Deutsche Biographie, d. 1–, München 1953–.
- NGS** – Naučný geologický slovník, ed. J. F. Svoboda, 2. díl, Praha 1961.
- NÖB** – Neue Österreichische Biographie 1815–1918, begr. v. A. Bettelheim, část 1, d. 1–9, Wien 1923–1956, část 2, d. 1, Wien 1925.
- NEČVU** – Nová encyklopedie českého výtvarného umění, d. 1–2, ed. Anděla Horová, Praha 1995.
- NEČVUD** – Nová encyklopedie českého výtvarného umění. Dodatky, ed. Anděla Horová, Praha 2006.
- ÖAW Almanach** – Almanach der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, sv. 1–67, Wien (1851–1917 jako Almanach der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften, sv. 68–96, 1918–1946 [1948] jako Almanach der Akademie der Wissenschaften, sv. 97–, 1947[8]–).
- ÖBL** – Österreichisches Biographisches Lexikon 1815–1950, d. 1– (A–S), Wien 1957–.
- ODS** – Ottův divadelní slovník, Praha 1919.
- OSN** – Ottův slovník naučný. Ilustrovaná encyklopedie obecných vědomostí, d. 1–28, Praha 1888–1909.
- OSND** – Ottův slovník naučný nové doby. Dodatky k Ottovu slovníku naučnému, d. 1–6, Praha 1930–1943.
- Österreich Lexikon** – Österreich Lexikon in zwei Bänden, ed. R. Bamberger, Wien 1995.
- ÖZBH** – Österreichische Zeitschrift für Berg- und Hüttenwesen, Wien 1853–1914.
- PA** – Památky archeologické a místopisné, Praha 1855–, od 1949 jako Památky archeologické.
- Pazdírek** – Pazdírkův hudební slovník naučný II. Část osobní, d. 1–2, ed. G. Černušák, V. Helfert, B. Štědroň, Brno 1933–1937.
- Pejskar** – Jožka Pejskar, Poslední pocta. Památník na zemřelé československé exulanty, sv. 1–4, Zürich 1982–1994.
- Podlaha, Posvátná místa** – Antonín Podlaha, Posvátná místa Království českého, sv. 1–7, Praha 1907–1913.
- Podlaha, Soupis památek** – Antonín Podlaha, Soupis památek historických a uměleckých v království českém od pravěku do počátku 19. století, sv. 1–28, Praha 1898–1908.
- Poggendorff** – J. C. Poggendorff, Biographisch-literarisches Handwörterbuch der exakten Wissenschaften, d. 1–, Leipzig – Berlin 1863–.
- Priekopníci** – J. Tibenský, O. Pöss a kol., Priekopníci vedy a techniky na Slovensku 3, Bratislava 1999.
- PSB** – Polski słownik biograficzny, d. 1–, Kraków 1935–.
- PSD** – Příruční slovník k dějinám KSČ, d. 1–2, Praha 1964.
- PSN** – Příruční slovník naučný, d. 1–4, Praha 1962–1967.
- RHB** – Rukověť humanistického básnictví v Čechách a na Moravě, d. 1–5, ed. Antonín Truhlář, Karel Hrdina, Josef Hejnic a Jan Martínek, Praha 1966–1982.
- Riemann** – Hugo Riemanns Musiklexikon, d. 1–2, Berlin 1929 (11. vyd.).
- RSN** – Slovník naučný, d. 1–10, ed. F. L. Rieger, Praha 1860–1872.
- Saur** – Saur allgemeines Künstlerlexikon der bildenden Künstler aller Zeiten und Völker, ed. Günther Meißner, d. 1–, Leipzig 1992– (d. 1–3 též jako: Allgemeines Künstler-Lexikon, ed. G. Meißner, München – Leipzig 1983–1990).
- Sbb. Wien** – Sitzungsberichte der (Kaiserlichen) Akademie der Wissenschaften in Wien, mathematisch-naturwissenschaftliche Klasse, sv. 1–156, Wien 1848–1947.
- SBS** – Slovenský biografický slovník, d. 1–6, Martin 1986–1994.
- SČS** – Slovník českých spisovatelů od roku 1945, ed. P. Janoušek, d. 1–2, Praha 1995–1998.
- SČF** – Slovník českých filozofů, Brno 1998.
- SČL** – Slovník české literatury 1970–1981, Praha 1985.
- SČSVU** – Slovník českých a slovenských výtvarných umělců 1950–1997, d. 1–, Ostrava 1998–.
- SDLČ** – Arne Novák, Stručné dějiny literatury české, Olomouc 1946.

- Slezsko** – Biografický slovník Slezska a severní Moravy, d. 1–, Opava, Ostrava 1993–.
- SPFFBU** – Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity, Brno 1952–.
- Sudetenland** – Sudetenland. Böhmen-Mähren-Schlesien. Vierteljahrschrift für Kunst, Literatur, Wissenschaft und Volkstum, München 1960–.
- Thieme – Becker** – Ulrich Thieme und Felix Becker, Hans Vollmer, Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart, d. 1–37, Leipzig 1907–1950.
- Toman** – Prokop Toman, Nový slovník československých výtvarných umělců, d. 1–2, Praha 1947.
- Toman D** – Prokop Toman, Prokop H. Toman, Dodatky ke slovníku československých výtvarných umělců, Praha 1955.
- Tomeš** – Josef Tomeš a kol., Český biografický slovník XX. století, d. 1–3, Praha 1999.
- VČAZ** – Věstník Československé akademie zemědělské, 1925–1953 (dále jako Věstník Československé akademie zemědělských věd, 1954–).
- Věstník ČAVU** – Věstník České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1892–1917; Věstník České akademie věd a umění, Praha 1918–1952. Dále jako
- Věstník ČSAV** – Věstník Československé akademie věd, Praha 1953–1992. Dále jako
- Věstník AV ČR** – Věstník Akademie věd České republiky, Praha 1993–.
- Věstník KČSN** – Věstník Královské české společnosti nauk, Praha 1888–1952.
- Vollmer** – Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler des 20. Jahrhunderts, d. 1–6, ed. Hans Vollmer, Leipzig 1953–1962.
- VVM** – Vlastivědný věstník moravský, Brno 1946–.
- Wininger** – Salomon Wininger, Große Jüdische National-Biographie mit mehrmals als 8000 Lebensbeschreibungen namhafter jüdischer Männer und Frauen aller Zeiten und Länder, sv. 1–6, Czernowitz 1925–1936.
- Wurzbach** – C. Wurzbach, Biographisches Lexikon des Kaiserthums Österreich, enthaltend die Lebensskizzen der denkwürdigen Personen, welche seit 1750 in den österreichischen Kronländern geboren wurden oder darin gelebt und gewirkt haben, d. 1–60, Wien 1856–1891; Register zu den Nachträgen 1923.
- ZGLM** – Zeitschrift des deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens, 1897–1941 (dále jako Zeitschrift für Geschichte und Landeskunde Mährens), 1942–1944.

SEZNAM AUTORŮ HESEL

Prof. PhDr. Bláhová, Marie, DrSc., Filozofická fakulta UK Praha
Mgr. Boček, Josef, Praha
PhDr. Bočková, Hana, Dr., Filozofická fakulta MU Brno
PhDr. Brabencová, Jana, Historický ústav AV ČR Praha
Doc. PhDr. Burešová, Alena, CSc., Filozofická fakulta UP Olomouc
PhDr. Bužgová, Eva, Praha
PhDr. Czumalo, Vladimír, CSc., Filozofická fakulta UK Praha
PhDr. Čáňová, Eliška, Hostivice
Mgr. Čoupková, Magdalena, Archiv VUT Brno
Mgr. Doležalová, Eva, Ph.D., Historický ústav AV ČR Praha
Doc. PhDr. Dubska, Alice, CSc., Praha
Mgr. Dvořák, Jiří, Praha
PhDr. Ebelová, Ivana, CSc., Filozofická fakulta UK Praha
PhDr. Fikejz, Miloš, Národní filmový archiv Praha
RNDr. Foltá, Jaroslav, CSc., NTM Praha
Doc. RNDr. Fuchs, Eduard, CSc., Přírodovědecká fakulta MU Brno
PhDr. Gebhart, Jan, CSc., Historický ústav AV ČR Praha
PhDr. Hála, Vlastimil, CSc., Filozofický ústav AV ČR Praha
PhDr. Harna, Josef, CSc., Historický ústav AV ČR Praha
Doc. PhDr. Hlaváčková, Ludmila, CSc., Ústav dějin lékařství UK Praha
Prof. PhDr. Hledíková, Zdeňka, CSc., Filozofická fakulta UK Praha
PhDr. Holý, Martin, Historický ústav AV ČR Praha
PhDr. Horák, Ondřej, Právnická fakulta UP Olomouc
PhDr. Hořejš, Miloš, NTM Praha
PhDr. Hozák, Jan, NTM Praha
Doc. RNDr. Hudec, Karel, DrSc., Brno
PhDr. Husová, Marcella, CSc., Historický ústav AV ČR Praha
PhDr. Jakubcová, Alena, CSc., Divadelní ústav Praha
Mgr. Janiš, Dalibor, Ph.D., Historický ústav AV ČR Brno
PhDr. Josefovičová, Milena, Archiv AV ČR Praha
Mgr. Kapusta, Jan, Galerie výtvarného umění Náchod
PhDr. Karkanová, Hana, MG Brno
PhDr. Kodera, Pavel, NTM Praha
Ing. Kolečka, Zdeněk, Praha
Prof. PhDr. Krčmová, Marie, CSc., Filozofická fakulta MU Brno
Křpatová, Euníké, Praha
Doc. PhDr. Kučera, Martin, CSc., Historický ústav AV ČR Praha
PhDr. Lacina, Vlastislav, CSc., Historický ústav AV ČR Praha
Doc. PhDr. Lach, Jiří, M. A., Ph.D., Filozofická fakulta UP Olomouc
PhDr. Lněničková, Jitka, Praha
PhDr. Ludvová, Jitka, CSc., Divadelní ústav Praha
Mgr. Ing. Machula, Tomáš, Dr., Teologická fakulta Jihočeské univerzity České Budějovice
PhDr. Makariusová, Marie, Historický ústav AV ČR Praha
Mgr. Martínek, Jiří, Historický ústav AV ČR Praha
PhDr. Martínek, Miloslav, CSc., Právo Praha

PhDr. Masnerová, Jiřina, Archiv ČVUT Praha
Prof. ing. Mayer, Daniel, DrSc., Fakulta elektrotechnická, Západočeská univerzita Plzeň
PhDr. Med, Jaroslav, Ústav pro českou literaturu AV ČR Praha
Ing. Mergl, Ladislav, Praha
Doc. PhDr. Mikulec, Jiří, CSc., Historický ústav AV ČR Praha
Mgr. Mlnářiková, Hana, Domažlice
Prof. PhDr. Myška, Milan, DrSc., Filozofická fakulta Ostravské univerzity Ostrava
Mgr. Novotná, Hedvika, Fakulta humanitních studií UK Praha
PhDr. Novotná, Miroslava, Pedagogická fakulta MU Brno
PhDr. Novotný, Gustav, CSc., Historický ústav AV ČR Brno
† PhDr. Novotný, Jan, CSc., Historický ústav AV ČR Praha
PhDr. Novotný, Jiří, CSc., Archiv České národní banky Praha
PhDr. Pavlicová, Martina, CSc., Ústav lidové kultury Strážnice
Mgr. Petráněk, Pavel, Národní divadlo Praha
Ing. Petrik, Josef, CSc., NTM Praha
PhDr. Pfeffer, Vladimír, Památník Petra Bezruče Opava
PhDr. Pfefferová, Zdeňka, Památník Petra Bezruče Opava
Prof. PhDr. Poledňák, Ivan, DrSc., Praha
PhDr. Pořízka, Aleš, Historický ústav AV ČR Praha
RNDr. Roskovec, Vladimír, CSc., Evangelická teologická fakulta UK Praha
Mgr. Sekyrka, Tomáš, NG Praha
PhDr. Scherl, Adolf, CSc., Praha
Mgr. Scheufler, Pavel, Praha
PhDr. Sklenář, Karel, DrSc., Praha
Doc. PhDr. Smutný, Bohumír Dr., Moravský zemský archiv Brno
PhDr. Soukupová, Blanka, CSc., Fakulta humanitních studií UK Praha
PhDr. Svatoš, Michal, CSc., Archiv UK Praha
PhDr. Svobodová, Milada, Praha
Doc. PhDr. Svobodný, Petr, CSc., Archiv UK Praha
Mgr. Šebek, Jaroslav, Ph.D., Historický ústav AV ČR Praha
PhDr. Šindlář, Jiří, CSc., Veterinární a farmaceutická univerzita Brno
RNDr. Šišma, Pavel, Dr., Přírodovědecká fakulta MU Brno
PhDr. Šmeral, Jiří, Filozofická fakulta UP Olomouc
Doc. PhDr. Šouša, Jiří, CSc., Filozofická fakulta UK Praha
PhDr. Šubrtová, Alena, Praha
PhDr. Tomeš, Josef, Masarykův ústav AV ČR Praha
PhDr. Vacek, Jiří, Slovanská knihovna NK Praha
Mgr. Valentová, Kateřina, Ph.D., Historický ústav AV ČR Praha
Ing. Valchářová, Vladislava, Výzkumné centrum průmyslového dědictví ČVUT Praha
RNDr. Vlašímský, Pavel, Česká geologická služba Praha
PhDr. Vlčková, Lucie, Uměleckoprůmyslové muzeum Praha
Mgr. Vodička, Libor, Ústav pro českou literaturu AV ČR Brno
PhDr. Vondra, Roman, Ph.D., Historický ústav AV ČR Praha
PhDr. Vošahlíková, Pavla, DrSc., Historický ústav AV ČR Praha
PhDr. Zářícký, Aleš, Ph.D., Filozofická fakulta Ostravské univerzity Ostrava

REDAKČNÍ RADA

Prof. JUDr. Adamová, Karolína, CSc.
RNDr. Folta, Jaroslav, CSc.
Prof. PhDr. Hlaváček, Ivan, CSc.
PhDr. Hozák, Jan
Doc. PhDr. Charvát, Petr, DrSc.
Prof. PhDr. Janáčková, Jaroslava, CSc.
PhDr. Kubín, Petr, PhD.
Doc. PhDr. Kučera, Martin, CSc.
PhDr. Ludvová, Jitka, CSc.
Prof. PhDr. Pánek, Jaroslav, DrSc.
Prof. Ing. Průcha, Václav, CSc.
Prof. PhDr. Raková, Svatava, CSc.
PhDr. Rossová, Marcella, CSc. (vědecká tajemnice)
PhDr. Svatoš, Michal, CSc.
Doc. PhDr. Šedinová, Jiřina, CSc.
Doc. PhDr. Šedivý, Ivan, CSc.
PhDr. Tomeš, Josef (předseda)
Doc. PhDr. Vlček, Pavel, CSc.
PhDr. Vošahlíková, Pavla, DrSc. (místopředsedkyně)

BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK ČESKÝCH ZEMÍ

BOHÁČ, Antonín, * 5. 3. 1882 Lišice (č. o. Sv. Mikuláš) u Kutné Hory, † 27. 12. 1950 Praha, statistik, demograf

Po studiu na gymnáziu v Kolíně absolvoval filozofickou fakultu pražské univerzity, kde se věnoval moderní filologii (francouzština, český jazyk a literatura). Již za studií působil jako suplent na reálce v Telči, od 1905 vyučoval češtině a francouzštině na reálce v Uherském Brodě. V této době publikoval články z oboru lingvistiky a srovnávací filologie. 1910 získal doktorát filozofie. O rok později byl přeložen do Plzně na gymnázium na Mikulášském náměstí. Učil tam češtinu a francouzštinu do 1915 a potom do 1918 stejné předměty v Křemencově ulici v Praze. Význam studia statistiky a zároveň potřebu věnovat se i pro české země problematice menšin a populačního vývoje si B. uvědomil, když se seznámil s dílem Heinricha Rauchberga *Der nationale Besitzstand in Böhmen*. Rozhodl se rozšířit Rauchbergovo pojednání o podobné práce pro Moravu a Slezsko. Výsledkem bylo několik studií, mapujících vývoj jazykové hranice a menšin, publikovaných v rozmezí let 1907–10, např. *O české otázce menšinové* (1910). Když 1912 obdržel stipendium a studijní dovolenou, odejel studovat statistiku, historickou etnografii a národní hospodářství na univerzity do Berlína a Mnichova a pak do Paříže, kde navštěvoval École des hautes études a přednášky na Sorbonně. 1913–14 pak vydal *Studie demografické, Český problém populační a některé pozoruhodné jevy v naší méně přirozené* – dvě analytické studie, které již jasně naznačily jeho budoucí vědecké zaměření v oboru, v němž je u nás pokládán za faktického zakladatele. Během první světové války začal pracovat na shrnující práci o národnostních poměrech v Čechách, jejíž některé části rozpracoval ve studii o obyvatelstvu Čech; text však zůstal torzem, uloženým v B. pozůstalosti. 1919 se zúčastnil jako expert československé delegace pařížské mírové konference. Po návratu přijal nabídku Dobroslava Krejčího, který stál tehdy v čele nově utvořeného Státního úřadu statistického (SÚS), pracovat v této instituci, kde pak setrval až do předčasného penzionování v roce 1941. Od 1921 vedl II. oddělení SÚS – statistiku obyvatelstva. Připravil a organizačně řídil první sčítání v samostatné republice v roce 1921 a zpracoval jeho výsledky v publikacích *Předběžné výsledky sčítání lidu v Československu* (1921), *Hlavní město Praha – studie o obyvatelstvu* (1922, samostatné vydání 1923), *Obyvatelstvo v Československé republice* (1924), *Hospodářské a sociální poměry obyvatelstva Republiky československé ve světle sčítání lidu* (1925), *Analytický rozbor výsledků sčítání lidu z roku 1921* (1924), *Národnostní mapa Republiky československé* (1926) a *Náš populační problém a statistika* (1929). Zasloužil se o to, že výsledky prvního sčítání byly nejen plně srovnatelné s výsledky statistických šetření v zahraničí, ale všechny jeho reformní zásahy směřovaly k přesnosti, pravdivosti a úplnosti soupisů, a to i v tak ožehavém a nejvíce napadaném odvětví, jakým byla národnostní statistika. Zabýval se i problematikou přelidnění,

vystěhovalectvím, populační otázkou v souvislosti s reformou trestního práva. Počátkem 1922 byl jmenován ministerským radou. 1929 se habilitoval na Vysoké škole zemědělského a lesního inženýrství na ČVUT a začal přednášet na Přírodovědecké fakultě UK jako soukromý docent populační vědy. Na počátku třicátých let připravil a organizoval druhé sčítání obyvatelstva (proběhlo 1930). Díky dobré teoretické přípravě, organizaci sčítání a přísné kontrole spolehlivosti byly výsledky posuzovány v mezinárodním statistickém světě jako jedny z nejlepších ve své době, některá šetření dokonce jako nejlepší vůbec. Následující období až do vypuknutí druhé světové války bylo vrcholem B. tvůrčích sil a aktivity nejen počtem publikovaných prací, ale i šíří záběru. Na vysoké škole přednášel dějiny myšlení o věcech populačních, o rodině a manželství, historii myšlení o sociálních a populačních problémech Německa, vybrané stati ze statistické metody ve vztahu k demografii. Výsledky druhého sčítání shrnul do studií *Národnost při druhém sčítání lidu* (1931), *Nejdůležitější poznatky ze sčítání lidu 1. 12. 1930* (1932), *Přehled nejdůležitějších výsledků posledního sčítání lidu* (1934). Analýzu sociálních a demografických poměrů v souvislosti se světovou hospodářskou krizí zachytil v pracích *Změny v hospodářském a sociálním rozvrstvení obyvatelstva českých zemí* (1933), *Nová situace populační a hospodářská* (1934) a *Populační vyhlídky Československa* (1934). Od 1934 přednášel statistiku na Vysoké škole zemědělského a lesního inženýrství v Praze. V témže roce byl jmenován zástupcem předsedy SÚS. Pracoval jako člen statistické rady státní, místopředseda Komise pro vystěhovalectví a kolonizaci při ministerstvu sociální péče, byl členem předsednictva Československé společnosti pro studium národnostních otázek, řádným členem Slovanského ústavu, Sociálního ústavu ČSR, Masarykovy akademie práce, Masarykovy sociologické společnosti, Mezinárodního ústavu statistického, dopisujícím členem Italského komitétu pro studium populačních otázek. Jeho zásluhou začal v ČSR pracovat při II. odboru Sociálního ústavu Československý národní komitét Mezinárodní unie pro vědecké studium populace (IUSSP), který byl 1931 přijat za kolektivního člena této unie. Zúčastňoval se mezinárodních vědeckých kongresů statistiků a demografů (1925 a 1931 Řím, 1927 Ženeva a Káhira, 1929 Varšava, 1931 Madrid, 1935 Berlín, 1936 Athény a 1937 Paříž). Kongres Mezinárodního ústavu statistického, svolaný do Prahy na září 1938, jehož předsedou organizačního výboru byl F. Weyr a generálním tajemníkem B., musel být pro mimořádné politické poměry předčasně ukončen po dvou dnech zasedání. Ve třicátých letech pracoval na syntézách *Soustava populační vědy* a *Přehled populačních teorií* (obě práce zůstaly v rukopise v B. pozůstalosti). Pracoval v československé církvi evangelické jako člen synodního výboru a jako redaktor *Kostnických jisker*, kde publikoval řadu článků, stejně jako v časopise *Český bratr*. V září 1938 byl členem mezinárodní komise, která v Berlíně pro-

jednávala zásady pro stanovení tzv. páteho pásma, jež měly korigovat Hitlerovy požadavky na změny hranic. Po okupaci Československa nacistickým Německem odmítl emigrovat. Vedení SÚS převzali Němci a B., který před tím na krátký čas stanul v čele této instituce, byl vystaven značnému politickému tlaku a dohledu. Nepřerušil styky s předsedou protektorátní vlády Aloisem Eliášem, stýkal se i s vyslancem Arnoštem Heidrichem až do zatčení obou gestapem. 1939 přijal volbu synodním kurátorem, nejvyšším laickým hodnostářem československé církve evangelické. Předčasné penzionování ho vysvobodilo z nebezpečné situace, jež pro něj v SÚS nastala. Udržoval kontakt s Ústředním vedením odboje domácího (ÚVOD). Po zatčení a výsledku na gestapu měl B. zakázaný pobyt v Praze a do konce války byl konfinován ve svém rodišti. V tomto období pracoval na dvou studiích, jejichž rukopis je uložen v jeho pozůstalosti (*Platonské studie, Muž a žena v pojetí biblickém*). Po osvobození 1945 napsal seriál článků do denního tisku, v nichž se vyjadřoval k odsunu Němců, k otázce státních hranic, k případu prezidenta SÚS a přítele Jana Auerhana, popraveného nacisty za heydrichiády, k poválečnému uspořádání Evropy. Knižně vyšly jeho *Národní stát a světový mír* (1946) a *Statistika* (skripta, 1946). Od 1946 přednášel jako docent populační vědy v Praze na Filozofické a Přírodovědecké fakultě UK a na Vysoké škole politických a sociálních věd. Návrh na jeho jmenování profesorem byl 1945 a 1948 zamítnut. Do čela SÚS znovu postaven nebyl. Jediná veřejná pocta jej zastihla ještě za života, když byl 1947 vyznamenán Československým válečným křížem a medailí za zásluhy I. stupně za účast v protifašistickém odboji. Těžce nesl odloučení od mezinárodního vědeckého života. Po válce se zúčastnil pouze jedné cesty do zahraničí 1945 do Moskvy spolu s vyslancem A. Heidrichem na jednání o připojení Podkarpatské Ukrajiny k Sovětskému Svazu. Vědeckých kongresů se již neúčastnil, resp. nebyl jmenován do oficiálních delegací. Obesílal je pouze svými příspěvky a snažil se udržet alespoň korespondenční kontakt se zástupci mezinárodních odborných a vědeckých společností. 1946 byl jmenován mimořádným členem ČAVU a členem Národní rady badatelské při ČAVU, 1948 jej Italská statistická a demografická společnost jmenovala svým členem. V posledním roce svého života se ještě pokusil o teoretické zdůvodnění zřízení vědeckého pracoviště pro studium populačních otázek při ČAVU – Populačního ústavu. 1950 byl vyzván, aby přerušil, stejně jako všichni dosavadní aktivní členové Mezinárodního statistického ústavu, své členství v této organizaci. V říjnu téhož roku mu oznámilo vedení filozofické fakulty, že nemá další pověření ani oprávnění přednášet.

B. byl dvakrát ženatý, z prvního manželství se narodil syn Ladislav B. (1907–1978), herec a režisér, a dcera Vlasta, která zemřela v dětském věku. S druhou manželkou Evou B., roz. Jansovou (1899–1996), s níž se oženil po smrti své první

ženy Karoliny, měl syna Antonína B. (1926–1992), literárního historika.

D: soupis in: Sborník NM v Praze, ř. A – Historie, 31, 1977, č. 1–3, s. 167n. (s výjimkou statí uveřejněných v Kostnických jiskrách a Českém bratru).

L: J. Korčák, Zakladatel naší demografie, in: Sborník ČS. Společnosti zeměpisné 57, 1952, s. 10n.; V. Häufler, Dějiny geografie na Univerzitě Karlově 1348–1967, 1968, s. 389n.; A. Šubrtová, A. B. – statistik a demograf. Život a dílo, in: Sborník NM v Praze, ř. A, 31, 1977, č. 1–3; Z. Pavlík, Historie a současný stav demografie, in: Lidé a země, 1966, č. 5, s. 199n.; ČsB 1, nestr.; Církev v proměnách času. Sborník k 50. výročí spojení československé církve evangelické, 1969, s. 22, 54 a fotograf. příloha č. 9–11; MČE 1, s. 500; ČBS, s. 55; Demografie 24, 1982, č. 1, s. 30n.; Tomeš 1, s. 111; J. Martínek – M. Martínek, Kdo byl kdo – naši cestovatelé a geografové, 1998, s. 68n.

P: písemná pozůstalost je uložena v Archivu NM v Praze; B. vědecká knihovna je z velké části umístěna na Přírodovědecké fakultě UK.

ALENA ŠUBRTOVÁ

BOHÁČ, Antonín, * 18. 10. 1926 Praha, † 26. 5. 1992 Praha, muzeolog, literární historik

Syn statistika Antonína B. (1882–1950), nevlastní bratr herce Ladislava B. (1907–1978). V Praze-Dejvicích 1932–37 vychodil obecnou školu. Studoval nejprve 1937–39 na Francouzském reálném gymnáziu a pak 1939–44 na Státním reálném gymnáziu v Truhlářské ulici v Praze, kde 1945 maturoval. Mezitím 1944–45 byl totálně nasazen a pracoval jako pomocný dělník ve firmě Baťa Praha. 1945 se stal členem ozbrojené složky národního odboje, tzv. Zpravodajské brigády při České národní radě, a zúčastnil se aktivně květnového Pražského povstání. Ve studiích češtiny, angličtiny, slovanštiny a světových literatur 1945–50 pokračoval na Filozofické fakultě UK. Svá studia dokončil obhajobou rigorózní práce s názvem *Otázky historického písemnictví* a byl 6. 6. 1952 promován titulem PhDr. Nejprve 1950–52 vyučoval jako středoškolský profesor v pohraničí na Jablonecku a především v Jablonci nad Nisou a pak působil až do smrti v pražském Památníku národního písemnictví (PNP) jako odborný pracovník literárně expozičního oddělení (1952–67), pak jako odborný pracovník Literárního archivu (1967–73) a jeho vedoucí (1973–77) a nakonec jako vedoucí výstavního oddělení PNP (1977–92). B. patřil k zakladatelům československé literární muzeologie. Tento obor vyučoval na Filozofické fakultě UK a 1962–74 pravidelně přednášel hlavní referáty na pracovních konferencích a na mezinárodních sympóziích literárních muzejníků v tehdejší Československu. Kromě soupisů několika fondů v LA PNP připravil a zpracoval drobné edice, scénáře a realizace výstav a katalogy k nim, psal libreta k literárním večerům a pořídil i *Soupis literárních muzeí a památníků v Čechách a na Moravě*. K tomu publikoval především v časopisech *Česká literatura* a *Muzejní práce* a ve sbornících *Literární archiv Matice slovenskej*, *Literárnímúzejný letopis Matice slovenskej* a *Literární archiv Památníku národního písemnictví* své literárněhistorické příspěvky zaměřené

né hlavně na literaturu národního obrození a na devatenácté století (mj. J. Jungmann, K. Havlíček Borovský, J. Záborský, V. Hanka, štúrovci, interpretace literárního procesu v národním obrození). Zasáhl výrazně i do bádání o Petru Bezručovi (Pavel Hrzanský – *Básně, opus V*). Dále psal hesla pro encyklopedické dílo *Pojmoslovie literárnomúzejnej komunikácie* (1979). Pokoušel se i o vlastní literární tvorbu – v pozůstatosti jsou uchovány nedokončený román *Libuše* a *Věneček sonetů Evě*. Přijal členství ve vědecké radě jak Slezského muzea v Opavě (1974–89), tak Památníku slovenské literatury Matice slovenské v Martině (1983–92). Zasedal v redakčních radách *Glos ze Strahova* a *Sborníku Literární archiv Památníku národního písemnictví*.

D: J. Hoffmannová – J. Pražáková, Biografický slovník archivářů českých zemí, 2000, s. 93 (kde neúplný soupis fondů LA PNP, scénářů a realizací výstav); výběr: soupisy sbírkových fondů – J. Rotnágl, K. Horký, R. R. Hofmeister, K. B. Štorch; autorství a spoluautorství na expozicích a výstavách – V. Hálek; K. V. Rais; Pamětní sni J. Vrchlického, Sto let almanachu Máj a Hálekových Večerních písní; Život a dílo spisovatele F. M. Klácela; Zikmund Winter; Josef Šturdík – kresby a ilustrace k poezii; Václav Beneš Třebízský, život a dílo; Friedrich Schiller a Čechy; K. M. Čapek-Chod 1860–1960; Svatoopluk Čech v boji za právo a proti křivdě; Milovaná – k 100. výročí úmrtí B. Němcové; Literatura v boji proti fašismu; Ze společných kořenů – tisíciletí literárních vztahů Čechů a Slováků; Vzácné rukopisné památky; Španělsko – k výročí občanské války; Zámek Chambord v umělecké fotografii André Martina; Alfred de Musset – ke 150. výročí narození; výstavní katalogy – Petr Bezruč v krásné knize a umění; 1953–73. Jubilejní knížka k 20. výročí založení PNP; 1973; další samostatné publikace – 5 let Památníku národního písemnictví na Strahově, 1958; Soupis literárních muzeí a památníků v Čechách a na Moravě, 1967; O čem vypovídají obrozenecké knihovny, 1969; Zapomenuté básně a překlady V. A. Svobody, 1970; Plno záhad kolem Hanky, 1970; Pavel Hrzanský – Vladimír Vašek – Petr Bezruč, 1973; Vzájemná korespondence Sama Bohdana Hroboně a Václava Staňka, 1973; K otázce mezi literární muzejní činnosti, 1973; Písemné pozůstatosti v archivech, 1973; Literární muzejnictví v českých zemích, 1974; Pavel Hrzanský – Básně, opus V, 1984.

L: J. Hoffmannová – J. Pražáková, c. d.; B. Mědílek (ed.), Památník národního písemnictví 1953–1978, 1983, s. 140.

P: PNP, osobní fond A. B., 18 kartonů (kde neuspořádaná korespondence, rukopisy a dokumentace z 1940–80); Památník Petra Bezruče v Opavě, pozůstatost A. B., 10 kartonů (kde osobní doklady, korespondence, rukopisy a dokumentace).

ZDENKA PFEFFEROVÁ, VLADIMÍR PFEFFER

BOHÁČ, Dobroslav, * 6. 5. 1930 *Nová Ves u Chotěboře*, † 28. 3. 1992 *České Budějovice, ornitolog*

Absolvoval Přírodovědeckou fakultu UK v Praze (RNDr. 1953, CSc. 1969) a nadále se věnoval převážně ornitologii ve spojení s organizační a pedagogickou prací. 1953–66 byl profesorem na gymnáziu v Soběslavi, 1966–90 odborným pracovníkem Krajského pedagogického ústavu v Českých Budějovicích. Pedagogická činnost vyústila v několik metodických a informačních příruček pro učitele biologie. V ornitologii se zabýval studiem potravy různých druhů ptáků. Byl činný i organizačně, zejména ve výborech Československé společnosti ornitologické a Československé společnosti

zoologické, v níž založil pedagogickou sekci a zasloužil se o vznik jihočeských poboček obou společností.

D: Cvičení z biologie II, 1984 (spoluautoři S. Ošmera, M. Papáček); tíž, Cvičení z biologie pro 2. ročník gymnázií, 1986 (2. vyd., vyšlo též maďarsky a slovensky); Latentní znalost živočichů u jednotlivých věkových skupin mládeže (spoluautoři M. Papáček, E. Radostová), in: Metodické materiály KPÚ České Budějovice, č. 3, 1988; Ptactvo Chotěbořska, in: Acta Musei Reginaehradecensis 4, 1962, s. 97n.; Potrava tuhyka šedého (*Lanius excubitor* L.) podle vývržků a potravních zbytků, in: Zoologické listy 13, 1964, s. 107n.; Podíl rostlinné potravy u racka chechtavého (*Larus ridibundus* L.), in: Sborník ornitologických prací z jižních Čech 1978, s. 45n.; Zvířena jižních Čech (spoluautoři J. Buchar, P. Hanák, Š. Ošmera, K. Spitzer, J. Vostradovský), 1969.

L: P. Bürger, D. B., in: Zprávy České společnosti ornitologické 1991, č. 33, s. 63n.; P. Bürger – J. Formánek, D. B., in: tamtéž 1992, č. 35, s. 48n.; K. Hudec, Ornitologové České republiky, 1999, s. 17.

KAREL HUDEC

BOHÁČ (též *BOHACZ, BOHADSCH, BOHATSCH*), **Jan Křtitel** (*Johann Baptist, Antonín*), * 14. 6. 1724 *Žinkovy u Nepomuku*, † 16. 10. 1768 *Praha, lékař, přírodovědec, pedagog*

Narodil se v rodině správce žinkovského panství Bartoloměje Antonína B. Po absolvování jezuitské střední školy (dosud nezjištěno, zda v Klatovech či Praze) a filozofických studií na pražské univerzitě studoval 1743–47 na její lékařské fakultě. Pak se vzdělával na zahraničních univerzitách, především v Itálii. Nejdéle pobýval v Padově u slavného anatoma a patologa J. B. Morgagniho, kde pracoval do 1748 jako asistent. Tam také poprvé začal sledovat působení elektřiny na živé organismy. Během pobytu v Neapoli se věnoval především přírodovědě. V dalších letech navštívil univerzity ve Francii (Montpellier, Paříž), Holandsku a Anglii (v Londýně pobýval okolo 1750). Po návratu do Čech získal na pražské univerzitě v červenci 1751 titul doktora filozofie a medicíny. O jeho disertaci o elektřině a léčení nemocí referovaly obsírné *Zprávy Královské společnosti* v Londýně. V listopadu 1752 se stal mimořádným profesorem přírodovědy na pražské lékařské fakultě a 1756/57, 1758/59, 1760/61 tam zastával funkci děkana. 1762 byl jmenován, vedle přírodovědy, i profesorem botaniky. Vynikal také pedagogickým nadáním, u posluchačů kladl důraz na vlastní empirické poznávání. Za sedmileté války, 1757, kdy byla výuka na pražské univerzitě přerušena, pobýval několik měsíců v Itálii, zejména v Neapoli, a zaměřil se na zoologické výzkumy. V létě 1763 byl na popud Františka Lotrinského pověřen botanickým a mineralogickým průzkumem rakouské Solné komory. Výsledky shrnul do objemné zprávy s uvedením a popisem všech zkoumaných lokalit a 260 druhů rostlin, které při svých exkursích zjistil a nasbíral. Rukopis byl uložen ve dvorní vídeňské knihovně a vyšel posmrtně až 1782. Pro vlastní výzkumnou práci si zřídil v Bubenci (Praha) soukromou botanickou zahradu na najatém pozemku, nečekaná smrt však přerušila jeho úsilí

vybudovat novou pražskou botanickou zahradu. Jako lékař byl pokládán za jednoho z průkopníků elektrofyzologie a elektroterapie, dodnes je hodnocena jeho výborná experimentální metoda. Hlavní a vědecky nejcennější zoologické dílo *O některých mořských živočiších a jejich vlastnostech, vzdělancům dosud neznámých nebo málo známých*, k němuž připojil 12 tabulí vlastnoručně kreslených obrázků zjištěných živočichů, vyšlo 1761 v Drážďanech. Mezi zoology je znám i objevem zvláštní žlázy v plášťové dutině zadožábřých plžů. V první polovině šedesátých let 18. století se B. vedle pedagogických povinností začal intenzivně věnovat přírodovědeckému prozkoumání Čech. Botanické exkurse podnikal se svým žákem a studentským průvodcem Janem Josefem Zauschnerem do četných lokalit českých krajů. Své botanické poznatky publikoval německy v drobných pracích, zaměřených na využití některých druhů rostlin v domácnosti, v barvířství i jako pícnin (*Popis některých pro hospodářství a barvířství užitečných rostlin*, 1755; *Pokorný a užitečný vlastenecký návrh, jak každoročně dosáhnout pro České království neobyčejných výhod značného rozsahu*, 1758; *Pojednání o užití pastvin v zemědělství*, 1763).

Za hlavní badatelský cíl B. pokládal komplexní zpracování přírodních poměrů Čech z hlediska floristického, faunistického i mineralogického. Výzkum prováděl 18 let a výsledky se pokusil systematicky zpracovat do spisu *Květena, zvířena a přírodopis nerostné říše Čech*, který se však ztratil a o jeho osudu není nic známo. B. byl ceněn i v zahraničí, 1762 ho zvolila Bavorská akademie věd v Mnichově a Královská společnost v Londýně svým členem. Zemřel na následky silného nachlazení při sběru přírodnin v okolí Sušice.

D: De utilitate electrificationis in arte medica seu in curandis morbis, 1751; Přírodovědecké spisy: Dissertatio de veris sepiarum ovīs, figuris aeris incisīs illustrata, 1752; Beschreibung einiger in der Haushaltung und Färbekunst nutzbaren Kräutern, die er in seinen durch drey Jahre unternommenen Reisen im Königreich Böhme entdeckte hat, 1755; Dienst und Nutzbarer Patriotischer Vorschlag, wienach dem Königreich Böhme ein ungemeiner Vortheil von sonderbarer Betrachtlichkeit jährlich zuwachsen könnte, 1758; Abhandlung vom Gebrauch des Waides in der Haushaltung, 1763; De quibusdam animalibus marinis, eorumque proprietatibus, orbi litterario vel nondum vel minus notis, liber, Dresdae 1761 (něm. 1776); Bericht über seine auf allerhöchsten Befehl in Jahr 1763 unternommene Reise nach dem Oberösterreich Salzkammerbezirk. Abhandlungen einer Privatgesellschaft in Böhmen, 5 Bd., 1782, s. 91n.

L: F. M. Pelcl, J. B. B., ein Arzt und Naturforscher, in: Abbildungen böhmischer und mährischer Gelehrten und Künstler 3, 1777, s. 163n.; J. K. B., in: Lotos 67–68, 1919–20, s. 121; V. Maiwald, Geschichte der Botanik in Böhmen 1904, s. 58n.; Wurzbach 2, s. 26; OSN 4, s. 247n.; BL 1, s. 120n.; Z. Frankenberger, J. K. B. Život a dílo, in: Věstník KČSN, 1951, 12, s. 1n.; I. Klášterský a kol., Botanikové na českém a moravskoslezském území, in: Zprávy Československé společnosti pro dějiny věd a techniky, 14–15, 1970, s. 61; B. Slavík, J. K. B., in: Preslia 50, 1978, č. 4, s. 374; RSN 1, s. 769; AČL, s. 21n.; BSPLF 1, s. 63; Z. Frankenberger – E. Rozsivalová, Neznámá disertace J. B., in: ČLČ 97, 1958, s. 914n.; Kolečka, 1, s. 14; L. Skala, Naši předchůdci 1, 1993, s. 36; K. Pošmourň – H. Lobitzer, J. B. Bohadsch, ein früher naturwissenschaftlicher Erforscher des Salzkammerguts, in: Berichte der Geologischen Bundesanstalt, B 56, Wien – Hallstatt 2001, s. 85n.

P: B. sbírku dokladů k české fauně koupil od dědiců hrabě F. Thun a připojil ji ke svým sbírkám v děčínském zámku. Herbář zdědil J. J. Zauschner a daroval jej Strahovskému klášteru v Praze.

LUDMILA HLAVÁČKOVÁ, ZDENĚK KOLEŠKA

BOHÁČ, Jaroslav, * 5. 4. 1887 Horušice u Čáslavi, † po 1942, botanik, cestovatel, účastník 1. odboje

Přírodní vědy vystudoval na filozofické fakultě české univerzity. Začínal jako suplent a od 1912 jako skutečný profesor přírodopisu a zeměpisu na gymnáziu v Praze na Vinohradech. V létě 1915 narukoval jako jednorocní dobrovolník na haličskou frontu, za rok byl zajat. Pak organizoval zajateckou samosprávu v Astrachani, byl jejím důvěrníkem a předsedou. V květnu 1917 se účastnil III. sjezdu Svazu česko-slovenských spolků na Rusi, 1917–18 bojoval jako dobrovolník v úderním praporu 1. československé střelecké divize (praporčík), v srpnu 1918 byl jako delegát I. revolučního sjezdu zástupců vojska v Omsku zvolen členem Odbočky Národní rady československé na Rusi. Za její propagační a osvětový odbor byl vyslán do samostatného oddělení pro výzkum Sibiře při zdravotním odboru Odbočky a v něm se významně podílel na studiu botanických, zoologických, geobotanických a geografických poměrů tajgy. S Josefem Podpěrou vedl několik botanických expedic a byl členem jeho vědecké skupiny na univerzitě v Tomsku. Po Podpěrově odchodu v únoru 1920 převzal přírodniny za Československé vojsko a stal se jejich správcem, přímo podléhal inspektorátu vojska (kapitán). Na stipendium vlády ČSR byl v létě 1920 za doprovodu jezdeckého důstojníka Artura Pekárka vyslán na roční výpravu po Indonésii, Malajsi a Cejlonu. Svým objevům na Borneu věnoval cestopisnou knihu *V tropické Asii* (1922). Od 1922 do 1942 působil jako profesor přírodopisu a zeměpisu na reálce v Praze-Dejvicích. Do něho vkládané vědecké naděje nestačil splnit, ač údajně zpracovával výsledky svého poznání sibiřské a tropické flóry. Po roce 1942, kdy byl penzionován, o něm data chybí.

L: OSND 1/1, s. 661; A. Dolenský, Kulturní adresář ČSR, 1936, s. 41.

P: Osobní archiv autora.

MARTIN KUČERA

BOHÁČ, Jaroslav, * 11. 9. 1894 Mladá Vožice, † 24. 4. 1944 Brzeg (Polsko), vojenský historik

Syn malíře a ilustrátora Emanuela B. (1867–1940). Vyrůstal v Praze, kde absolvoval gymnázium a studium historie na české univerzitě, které však nedokončil. V létě 1915 narukoval na srbskou frontu a byl zajat. Na jaře 1916 se přihlásil do československých dobrovolnických jednotek a byl zařazen do 1. dobrovolnické srbské divize. Prodělal válečné operace v Dobrudži a přesun na soluňský úsek balkánské fronty. O Vánocích 1917 byl poslán se skupinou srbských legionářů

do Francie. Po vytvoření 21. československého střeleckého pluku v Cognaku se s ním zúčastnil letního i podzimního tažení 1918. Do vlasti se B. vrátil v prosinci 1918 jako velitel 4. roty v hodnosti poručíka. V kombinované brigádě S. Bláhy se jako nadporučík účastnil obsazování Těšínska a války s Maďarskou republikou rad na Slovensku. 1919–29 byl postupně povýšen do hodnosti kapitána, štábního kapitána a majora a vedl ve Vojenském archivu ČSR referát francouzské a srbské legie. 1929–39 byl zástupcem přednosty Archivu Památníku osvobození. Zasloužil se o shromáždění a popis dokumentů k dějinám dobrovolnických jednotek ve Francii, Srbsku a USA. Intenzivně se zabýval výzkumem k zamýšlené syntéze branného odboje Čechů a Slováků na francouzském území, ale stačil vydat pouze první díl *Kroniky československé legie ve Francii. Rota Nazdar 1914–1916* (1938), která je dosud nejlepším spisem na dané téma. Spolu s J. Bartůškem vydal *Zápisky M. R. Štefánika* (1935). Byl činný ve vedení Československé obce legionářské za Kruh francouzských legionářů. Jako člen ilegální odbojové zpravodajské skupiny profesora V. Klecandy byl 15. 12. 1939 zatčen, uvězněn v berlínském Moabitu a „lidovým soudem“ 1941 odsouzen k deseti letům v káznici Brieg (Brzeg) v tehdejší Prusku, kde podlehl útrapám. Po osvobození byl in memoriam povýšen na podplukovníka (1946).

L: OSND 1/1, s. 661; F. V. Šteidl, Vzpomínka na J. B., in: Národní osvobození 15. 5. 1946, s. 5.

P: Osobní archiv autora.

MARTIN KUČERA

BOHÁČ, Ladislav, * 14. 4. 1907 Uherský Brod, † 4. 7. 1978 Praha, herec, režisér

Syn statistika a demografa Antonína B. (1882–1950), nevlastní bratr muzeologa a literárního historika Antonína B. (1926–1992). Od gymnaziálních studií se věnoval ochotnickému divadlu a tento zájem ho přivedl na dramatické oddělení pražské konzervatoře k profesoru Jaroslavu Hurtovi a k profesionální herecké dráze, kterou zahájil 1926 v Gamzově Uměleckém studiu v Praze. Krátce pak působil ve Švandově divadle, Osvobozeném divadle a Moderním studiu. 1929 nastoupil v Národním divadle, v jehož svazku setrval jako herec a režisér (1949–53 též jako ředitel, 1950 až 1951 i šéf opery) až do konce své umělecké dráhy 1975. Pouze 1968–70 byl členem a 1971–72 uměleckým vedoucím Divadla Za branou. Jeho mužný zjev, mohutný hlasový fond a dokonalý mluvený projev s kultivovanou dikcí a schopností střídání drsných i lyrických poloh jej předurčily zejména k interpretaci rolí klasického jevištního repertoáru, zatímco film těžil především z fotogeničnosti B. vzhledu a civilnosti herectví. K jeho nejvýraznějším divadelním rolím patřily např. Marcus Antonius (W. Shakespeare: *Julius Caesar*, 1936), Petr (K. Čapek: *Matka*, 1938), Faust (J. W. von Goethe: *Faust*, 1939), Mlynář (A. Jirásek: *Lucerna*, 1945), lékař Dorn (A. P. Čechov: *Racek*, 1960), Sluha (J. N. Nestroy: *Provoz o jednom konci*, 1967), Šabelskij (A. P. Čechov: *Ivanov*, 1970). Z režii v Národním divadle: *Lucerna* (A. Jirásek, 1952); *Prodaná nevěsta* (B. Smetana, 1953); *Libuše* (B. Smetana, 1953 a 1965); *Hippodamie* (J. Vrchlický – Z. Fibich, 1958, 1960, 1961); *Fidlovačka* (J. K. Tyl, 1962). Do kinematografie vstoupil impozantním způsobem. V jediném roce 1937 se ve významnějších rolích objevil v devíti filmech (student Vavřena ve Vávrově adaptaci Jiráskovy *Filosofské historie*; maršálův synovec a pobočník v Haasově ekranizaci Čapkovy *Bílé nemoci*; titulní hrdina z filmu *Karel Hynek Mácha* režisérky Zet Molas; bezcharakterní svůdce kramář Ferda Zuska v Rovenského dramatu podle románu Josefa Koptu *Hlídač č. 47*; tuberkulózní skladatel Pavel Jimeš ve Vávrově přepisu románu Marie Majerové *Panenvství*). Filmaři si ho ve 30. a 40. letech vybírali především do rolí ušlechtilých milovníků, inteligentních mladých mužů s akademickými tituly. V poválečném období si zahrál v několika historických filmech, v nichž vedle skutečných osobností (Jan Rokycana v *Janu Roháčovi z Dubé* a Jakoubek ze Stříbra ve Vávrových husitských filmech *Jan Hus* a *Jan Žižka*) vytvořil temperamentní postavu italského dobrodruha a sklářského tovaryše Nikoly ve Vávrově snímku *Rozina sebranec* (1945). Strhující kreaci předvedl v úloze stále opilého a bezcharakterního hutníka Hudce ve Steklého sociální baladě *Siréna* (1947), kde měl za partnerku Marii Vášovou, po jejímž boku pak ještě ztvárnil bezohledného ředitele tiskového koncernu Kubáta v dalším Steklého filmu *Kariéra* (1948). Později se uplatnil před kamerou už jen okrajově v postavách ředitelů, funkcionářů, lidí pochmurných a arogantních. Často spolupracoval s rozhlasem, televizí (inscenace: *Nepřítel lidu*, *V hodině dvanácté*, *Český koncert*, *Krutost*, *Obhájce*, *Ohnivý máj*, *Poslední dobrodružství*, *Královské usínání*, seriál *Muž na radnici*) a dabingovým studiem. Posmrtně byla vydána jeho vzpomínková kniha *Tisíc a jeden život*.

D: Tisíc a jeden život, 1981, 2. vyd. 1987.

L: jtg, Profily našich divadelníků, in: Svět v obrazech, 1949, č. 20, s. 18; z., L. B., in: Literární noviny 6, 20. 4. 1957, č. 16, s. 5; J. Brožovská, O operní režii, in: Kultura, 1958, č. 51–52, s. 1; P. Hořec, Národ sobě – umělci národu, in: Květy, 1963, č. 27, s. 22n.; P. Bartík, L. Boháčovi: místo přání dobré vůle, in: Mladá fronta 14. 4. 1967, č. 103, s. 2; S. Pudilová, Hovory s herci, in: Záběr 2, 28. 6. 1969, č. 13, s. 8; L. B., Umění žít, in: Ahoj na sobotu, 1971, č. 51, s. 4; mfm, Životní jubileum L. B., in: Tvorba, 1972, č. 15, s. 2; mV, Za L. B., in: Tvorba, 1978, č. 28, s. 2; A. Dvořák, L. B., in: Květy, 1983, č. 48; FPH 1, s. 40n.; kop, Osudové lásky L. B., in: Květy, 1987, č. 16, s. 40; LČ, K jubileu L. B., in: Záběr 20, 6. 5. 1987, č. 9, s. 6; V. Kudělka, To byl český milovník, in: Kinorevue 2, 1992, č. 4, s. 5; Encyklopédia filmu, Bratislava 1993, s. 93n.; V. Kudělka, Hvězdy nad Barrandovem 1: To byl český milovník, 1994, s. 73n.; K. Čáslavský – V. Merhaut, Hvězdy českého filmu 1, 1995, s. 52n.; ND a jeho předchůdci, s. 35; Český hraný film 2, 1930–1945; tamtéž 3, 1945–1960, 2000 (rejstřík); Tomeš 1, s. 111n.

MILOŠ FIKEJZ

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.